

Dania & Kongsdal

Dania - En herlig blanding af smuk natur, charme og historie

Når man kører langs sydsiden af Mariager Fjord - så skal man ikke snyde sig selv for en tur omkring det charmerende Dania, der vidner om tidligere tiders gamle cementarbejder miljø. Du kan i højsæsonen også vælge at sejle med "Hjuldampere" Svanen fra Mariager eller Hadsund til Dania.

Kører man fra "Rosernes By", Mariager østpå mod Hadsund langs Mariager Fjord, kan man dreje til venstre i Fladbjerg og følge fjorden forbi Kongenshøj på højre hånd, hvis navn hentyder til udskibningen af byggematerialer til Kong Christian den IV's byggerier. Her er der i dag et sommerhusområde.

Længere fremme passerer man Akzo Nobel, skandinaviens eneste saltfabrik. Saltfabrikken henter sine råstoffer i en salthorst ved Hvornum, vest for Hobro, hvor saltet fra naturens side er placeret ca. 200 m under jordens overflade. Gennem en rørledning føres saltet som saltvand til fabriksanlægget på Dania, hvor det forarbejdes til bl.a. fødevarer- og vejsalt og derefter distribueres.

Herefter kører man ind i selve Dania området langs de Gule Huse (Jyllands Nyboder) forbi funktionærboligerne og den gamle direktørbolig og ind på fabriksområdet. De restaurerede bygninger er i dag hjemsted for mange små-industrier og serviceprægede virksomheder. Læs mere herom i afsnittet "Dania i dag" side 6.

Det gamle cement-arbejder miljø

På et næs, der skyder sig ud i Mariager Fjord nord for byen Assens, opstod der i slutningen af 1800-tallet et industrimiljø med tre cementfabrikker: Cimbria (1873-1920), Dania (1887-1975) og Kongsdal (1907-1933).

Det er ikke noget tilfælde, at Dania og Kongsdal blev et center for cementproduktion. Her var råstoffer tilstede i rigelige mængder og ideelle transportforhold gennem fjorden. I bakkerne var der adgang til store mængder af Danien kridt, som er kridt af særlig høj kvalitet.

I kombination med det fedtler, som kunne graves ved Katbjerg Odde og på fjordbunden i de lavvandede områder øst for Hadsund, var Dania således et oplagt sted for cementproduktion.

Danienkalk er at finde i Dania og heraf stammer navnet Dania. Danienkalk er betegnelsen for de kalklag, der blev aflejret i Danmark i Danien-tiden for ca. 60 mio. år siden. Danienkalken er dannet ved ophobning på havbunden af skaller af dyr og planter. Danienkalken er ofte rig på større fossiler; ud over bryozoaer og koraller er søpindsvin,

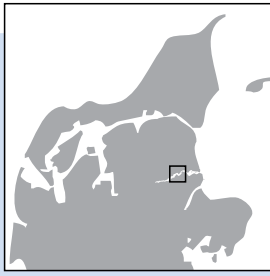
brachiopoder og muslinger hyppige. Flint udgør op til 20% af lagene. Kalken blev anvendt til brændt kalk og til bygningssten.

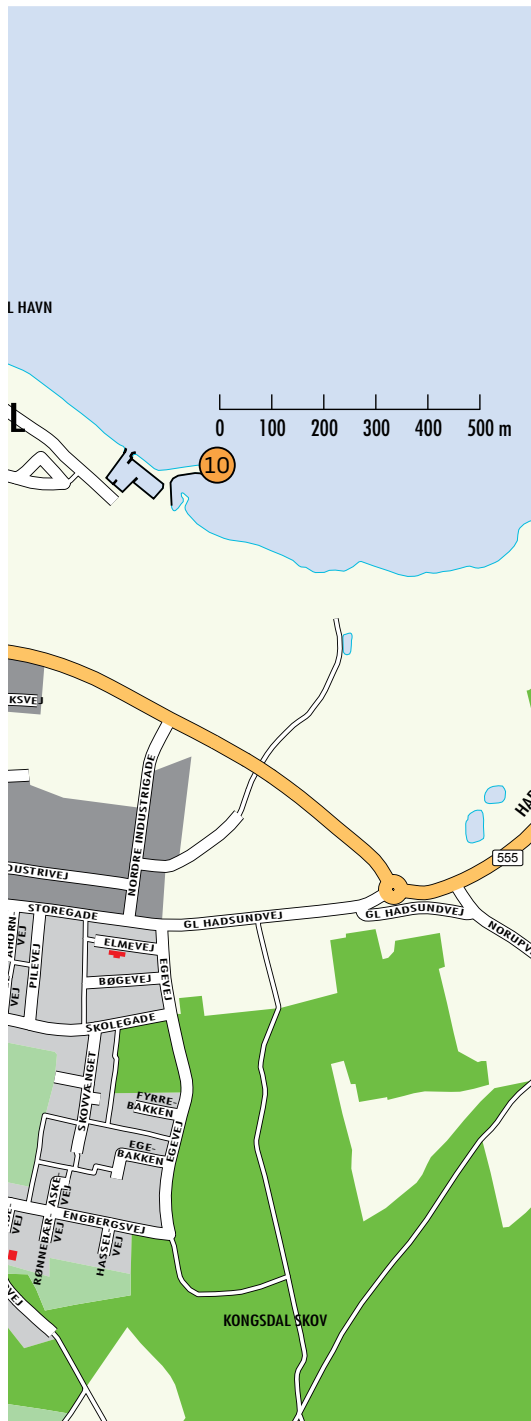
Fra 1800-tallet var hele området gråt i gråt - kridt og cementstøv i luften prægede både arbejdere, bevoksning, træer og boliger. Overalt måtte man knibe øjnene sammen for at undgå støv i øjnene.

“Dania”, den første cementfabrik, begyndte produktionen i 1887 med et par skakt-ovne, og i løbet af 1890'erne blev kapaciteten udvidet med flere ovne. I 1903-04 anskaffede virksomheden to rotér-ovne - en ny teknologi, som først blev indført på Aalborg Portland, og som betød en væsentlig effektivisering af cementproduktionen. I 1905 og 1907 installeredes yderligere to rotér-ovne. Cement industrien ved Assens havde et betydeligt omfang i begyndelsen af 1900-tallet. I 1910 beskæftigede de tre fabrikker tilsammen 11-1200 mand. Til sammenligning havde Dania ca. 250 ansatte i 1960'erne.

I 1920 blev de tre cementfabrikker lagt sammen under fabrikken Aalborg Portland. Cimbria lukkede samme år, og Dania overtog fabrikkens produktion. I 1933 blev også Kongsdal nedlagt, og fabrikationen overført til Dania-fabrikken. Dania's produktionsanlæg blev udbygget i både 1930'erne, 50'erne og 60'erne, indtil den industrielle cementproduktion på Dania ophørte i 1975. Fabrikken fortsatte i yderligere ni år med salg af beslægtede produkter, inden den lukkede endeligt i 1984. Cement produktionen prægede således området i næsten 100 år.

- 1 Kongenshøj**
 Navnet på tidligere udskibningssted for træ og kridt tilbage fra kong Chr. IV's tid.
- 2 Akzo Nobel**
 Skandinaviens største saltfabrik (tidl. Dansk Salt) m/ tilhørende udskibningshavn
 Hadsundvej 17, 9550 Mariager
www.akzonobel.com
- 3 Den gamle Smedie**
 Arbejdende smedeværksted fra starten af 1900-tallet, åbent hver mandag (lukket i juli)
 Daniavej 49, 9550 Mariager.
- 4 Motel Dania**
 Hyggeligt fungerende motel indrettet i lokaler fra den tidligere cementfabrik
 Daniavej 45, 9550 Mariager - www.moteldania.dk
- 5 Orkidee Dania**
 Selskabslokaler og mad ud af huset.
 Daniavej 60, 9550 Mariager - tlf. 9858 3916
www.ordikeedania.dk
- 6 Industri-område**
 Bygninger fra cement-tiden, i dag hjemsted for små-industri mm.
- 7 Kajplads Svanen**
 Anløbssted for Mariager Fjords turboat, der sejler mellem Hobro, Mariager og Hadsund.
www.svanen.dk
- 8 Dania Havn**
 En terrørsikret havn, som er underlagt internationale regler fra EU, Kystdirektoratet, Aalborg Polit og PET. Når havnen er terrørsikret er den med i en overenskomst mellem 148 lande, hvilket er en betingelse for at der må anløbe erhvervsskibe.
- 9 Skarodde**
 Lille hyggelig fritidsbåds havn, hvor en del af forfatteren Hans Kirk's værker blev til.
- 10 Kongsdal Lystbådehavn**
 Moderne fritids- og lystsejlerhavn med hyggeligt klubhus og fine faciliteter.
 Kongsdalvej 8, 9550 Mariager
www.kongsdal-baadelaug.dk
- 11 Kongsdal Industrihavn**
 Velungerende industrihavn, der årligt anløbes af mere end 100 coastere.
- 12 Kongsdal Rideklub**
 Privat ejet ridecenter med opstaldning og egne heste, hal, ridebaner etc.
www.kongsdal-rideklub.dk
 Kongsdalvej 1, 9550 Mariager
- 13 Den gamle kridtgrav**
 Reetableret 10 hektar stort tidligere graveområde, med sjældne planter fx. orkideer

Dania i dag

Som Danmarks nok eneste "privatejede" landsby med en utrolig smuk beliggenhed ud til Danmarks længste og smukkeste fjord, byder Dania på seværdigheder, man sjældent hører om, bl.a. den meget lille fjordfiskerhavn Skarodde midt imellem Dania og Kongsdal. Her skrev forfatter Hans Kirk bl.a. de berømte bøger "Fiskerne" i 1928, som også blev en kendt TV serie.

På Motel Dania kan man se Danmarks bedst bevarede cement ringovn, der idag anvendes som opholdsstue. Ringovne var en vigtig del af datidens cementproduktion. Bag Motel Dania findes en gammel smedie, hvor man hver mandag (excl. juli) kan opleve det gamle smedehåndværk.

Selv om mange af Danias bygninger er fjernet, eksisterer der fortsat et større antal produktions- og lagerbygninger på Dania, som bl.a. huser en række småindustrier. Den mest karakteristiske bygning er et 40 m højt sammenvokset siloanlæg i beton, som ligger ved Svanens kajplads ned til fjorden. Dette anlæg var tidligere ejet af FLSmidth, men ejes i dag af ejerskabet for det øvrige Daniaområde.

FLSmidth har stadig et forskningsanlæg i Dania med 120 medarbejdere. Forskningsanlægget hedder R & D Centre Dania, Denmark - R for research og D for development.

Til den gamle cementfabrik hører også fire længer med arbejderboliger, huse til funktionærerne, en statelig direktørvilla samt et havneanlæg. Cementfabrikkerne har derudover sat deres tydelige spor i landskabet i form af store kridtgrave med stejle skrænter.

Kridtgravenes stejle skrænter er meget specielle og kridtgraven ligger i dag hen som et mægtigt ar i landskabet. De stejle skrænter har også et meget specielt udtryk og har derfor været baggrund for flere filmoptagelser.

“Hjuldamperen” Svanen

Svanen lægger til i Dania, og det er derfor muligt at sejle fra fx Mariager og en tur til Dania. Her kan man gå i land og nyde det smukke område. Den Gamle Smedje er bestemt et besøg hver. Her kan man opleve det gamle smedehåndværk, når smedene tænder op i den gamle esse og former glødende jern. Besøg det arbejdende værksted og smedemuseet, hvor der er også er mulighed for at købe håndsmedede souvenirs.

Svanen lægger til lige ved siden af de store gamle siloer ved den gamle cementfabrik og få hunderede meter fra byen, hvor de gule boliger og den store hvide direktørbolig ligger. Så en tur med Svanen til Dania kan bestemt anbefales og giver mulighed for en dejlig dag med mange oplevelser.

Kongsdal

Ved Kongsdal kan du slappe af efter en dejlig vandretur i området, nyde din medbragte madkurv eller forfriskninger fra lystbådehavnens cafe.

Kongsdal Lystbådehavn har to specielle vartegn. Det særprægede og flotte rød-hvide fyrtårn fra Thyborøn, som blev fundet hos en skrothandler i Hadsund. Fyrtårnet blev restaureret og rejst ved havnens indvielse i 1989, og er flere gange siden da forsøgt tilbagekøbt af Thyborøn uden held. Havnens andet varetegn er det særegne havnelogo i naturmaterialer på bakken ved havnen, der blev anlagt i 1992, fordi Hendes Majestæt Dronning Margrethe skulle sejle på Mariager Fjord. Og Dronningen lagde bestemt mærke til udsmykningen, for da hun kom i land i Mariager, anmodede hun om også, at besøge Kongsdal Lystbådehavn.

Rigtig god fornøjelse på Dania

© Copyright VisitMariagerfjord - Dato: 9. oktober 2013

Turistbureauer i Ferielandet Mariager Fjord:

Mariager

Torvet 1, 9550 Mariager

Hadsund & Øster Hurup

Kystvejen 34, Øster Hurup - 9560 Hadsund

Hobro & Arden

Søndre Kajgade 10, 9500 Hobro

KONTAKT: Tlf. 7027 1377 (hovednr.)
E-mail: info@visitmariagerfjord.dk